

ನಂದಾದೀಪ

ಅವರ ಬರವಣಿಗೆಯು ಕಾವ್ಯದ ಭಿತ್ತಿಯ ಮೇಲೆಯೇ ರೂಪುಗೊಂಡಿದೆ. ಹಾಗಾಗಿ ಪ್ರಸ್ತುತ ಲೇಖನವನ್ನು ಅವರ ಕಾವ್ಯಕ್ಕೆ ಸೀಮಿತಗೊಳಿಸಿದ್ದೇನೆ.

ಎಚೋವೆಸೋವಿ ಅವರ ಜೊತೆಗೆ ನನ್ನ ಮೊದಲ ‘ಕಾವ್ಯ-ಕಾರಣ’ ಭೇಟಿಯ ಅನುಭವದಿಂದಲೇ ಮನಸ್ಸು ಅವರ ಕವಿತೆಗಳಲ್ಲಿ ನೇಲಗೊಳ್ಳುವುದು ಸರಿಯಿನಿಸ್ತುತ್ತದೆ: 2010ರಲ್ಲಿ ಎಂದು ನೆನಪ್ಪ... ನಮ್ಮೊರ್ಯಾ ಹಾಸನದ ಪೂರೆ ಕಂಚಿಕೊಂಡು ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಸಾಹಿತ್ಯ ವಲಯದಲ್ಲಿ ನಾನು ಅಂಬೆಗಾಲಿದುತ್ತಿದ್ದ ದಿನಗಳವು. ‘ಅಭಿನವ’ ರವಿಕುಮಾರ್ ಅವರು ಅಯೋಜಿಸಿದ್ದ ಒಂದು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಕ್ಕೆ ಹೋಗಿದ್ದೆ ಪರಿಚಿತರು ಯಾರೂ ಇಲ್ಲದೆ ಇದ್ದ ಕಾರಣ ಒಬ್ಬಳೈ ಸಭಾಭವನದಲ್ಲಿಲ್ಲೋ ಕುಶಿತ್ತದ್ದೆ. ನನ್ನ ಬೆನ್ನುಕಡೆಗ್ಗಿದ್ದ ಭಾಗಿಲಿನಿಂದ ಯಾರೋ ‘ಜನಾ. ತೇಜಿಗ್ರೀ ಬಂದಿದ್ದಾರಾ?... ಅವರನ್ನ ನೋಡಬೇಕಲು...’ ಅಂದದ್ದು ಕೇಳಿಸಿ ನಾನು ಹಿಂತಿರುಗಿ ನೋಡಿದರೆ, ಎಚೋವೆಸೋವಿ ಅವರೊಂದಿಗ್ಗೆ ರವಿಕುಮಾರ್ ಅವರು ನನ್ನತ್ತ ಕ್ಯೊಮಾಡಿ ಹೋಗಿಸಿ, ‘ಅಲ್ಲೇ ಇದ್ದಾರೆ ಸರ್’ ಎಂದರು. ನಮ್ಮ ಮನಯ ಟೇಪ್‌ನೇ ರೊಕಡರಿನಲ್ಲಿ ಹಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಟಿವಿಯಲ್ಲಿ ಮೋಳಗುತ್ತಿದ್ದ, ನಾನು ಆಗಿಗೆ ಭಾವಿಗಿತ್ತೆ ಸ್ಥಾರ್ಯಯಲ್ಲಿ ಹಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಹಾಡುಗಳ ಮತ್ತು ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದ, ಓದುತ್ತಿದ್ದ ಕವಿತೆಗಳ ಜನ್ಮದಾತ ಎಚೋವೆಸೋವಿ ನನ್ನನ್ನೇ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ತುಂಬು ನಗನಿನಿಸೊಂದಿಗೆ! ಅವರು ನನ್ನತ್ತ ಧಾವಿಸಿ ಬಂದು, ಕ್ಯೊಪುಲುಕಿ ‘ನಿಮ್ಮ ಕವಿತೆ, ಅನುವಾದಗಳನ್ನು ಓದಿದ್ದೇನೆ, ಆಹ್ವಾನ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಸರು ನೋಡಿ ನಿಮ್ಮನ್ನು ಕಾಣಲೇಬೇಕು ಅಂತ ಬಂದ’ ಅಂದು, ಎಪ್ಪೋ ಕಾಲದಿಂದ ಪರಿಚಯವೇನೋ ಅನುವಾದಕ್ಕರೆ, ಮಮತೆಯಲ್ಲಿ ಭುಜ ತಡವಿ, ಅವರ ‘ಎಚ್ಚೀಸ್‌ಸಮಗ್ರ ಕವಿತೆಗಳು’ ಪ್ರಸ್ತಕವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿರು. ಮೊದಲ ಪ್ರಂಡಲ್ಲಿ ಅವರ ಹಸಾಕ್ರರದ ಜೊತೆಗೆ ‘ಭವಿಷ್ಯದ ಕವಿ ತೇಜಿಗ್ರೀಗೆ’ ಅಂತ ಬರೆದಿತ್ತು. ಅವರ ಈ ನೋಚ್ಚನ್ನೇತ್ತಿ, ನಂಬಿಕೆ, ವಿನಯವು ನನ್ನೊಳಗೆ ಕರಗತೆಂದರೆ.

ಧಿನಾಭಿಪ್ರಾಯಗಳೇ ನಿಜವಾದ ಸಂಬಂಧದ ಅಡಿಗಲ್ಲು ತಾನೇ? ಅಂತದ್ದೊಂದು ಘಟನೆ ನೇನಾಗುತ್ತಿದೆ: 2018ರಲ್ಲಿ ‘ಕನ್ನಡಪ್ರಭ’ ಪತ್ರಿಕೆಗೆ ನೋಪಾಲಕ್ಕಷ್ಟ ಅಡಿಗರ ಕುರಿತು ಬರೆದ ಲೇಖನದಲ್ಲಿ

ಅಡಿಗರ ಕಾವ್ಯವನ್ನು ಕುರಿತು ನಿಪ್ಪರವಾಗಿ ನಂಗನ್ನುಸಿದ್ದನ್ನು ಹೇಳಲು ಯಿತ್ತಿದ್ದ ಲೇಖನ ಪ್ರಕಟಗೊಂಡ ದಿನ ಬೆಳಬೆಳಗ್ಗೆ ಎಚೋವೆಸೋವಿ ಅವರ ಕರೆ ಬಂದಿತು. ಎಂದಿನಂತೆ ನಾನು, ‘ನಮಸ್ತೇ ಸರ್’ ಅಂದೆ. ಅತ್ಯ ಕರೆಯಿಂದ ಸಿಟ್ಟು ದನಿಯ ಎಚೋವೆಸೋವಿ ಅವರ ಪ್ರಶ್ನೆ, ‘ಅಲ್ಲಮಾ ನೀನು ಹೀಗೆ ಬರೆದುಬಿಟ್ಟರೆ ಹೇಗೆ?’ ನಾನು, ‘ಯಾಕೆ ಸರ್, ಏನಾಯ್ಯಾ? ನನ್ನ ಓದಿನ ಗ್ರಹಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಅನ್ನಿಸಿದ್ದನ್ನು ಪ್ರಾಮಾಣಿಕವಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದೀನಿ’ ಅಂದೆ. ಅವರು ನನ್ನ ಲೇಖನದ ಈ ಸಾಲುಗಳನ್ನು ಓದತೆಡಗಿದರು: “ಅಡಿಗರ ಮುಖ್ಯ ನನ್ನ ಕವಿತೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಾಂಸಲವಾದ, ಬಂದ್ರಿಯಿಕವಾದ ಪ್ರತಿಮಾನಿಮಾರ್ಚಣದ ಶಕ್ತಿಯಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ಅವರ ಕವಿತೆಗಳು ಕಣ್ಣು ಕಿವಿಗೆ ಮಾಂತ್ರಿಕ ಏವಿಸುವ ಅನುಭವ ಕೇಳುತ್ತವೆ. ‘ಹದ್ದು’, ‘ಕೃಷ್ಣ ಕೇಳಲು’, ‘ಕೂಪಮಂಡೂಕ’ ಮುಂತಾದ ಕವಿತೆಗಳಲ್ಲಿ ಇಂತಹ ಹಲವು ಭಾಗಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಆದರೆ ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಓದಿದಾಗ ಇವೇ ಕವಿತೆಗಳು ಮೋಹಕವಾದ ಒಂಟಿಗಳಂತೆ ಕಾಣಿಸುತ್ತವೆ. ಕೆಲವು ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಮರುಳುಮಾಡುವ ಈ ಕವಿತೆಗಳು ಒಟ್ಟಿಂದದಲ್ಲಿ ವನನ್ನೂ ಬಿಟ್ಟುಕೊಡುಪುಡಿಲ್ಲ. ‘ಅರ್ಥ ಇರುವ ಹಾಗೆ’ ಬರೆಯು ಬಂಧಿಸುವುದಕ್ಕೂ, ಓದುಗರಲ್ಲಿ ಹೊಸ ‘ಅರ್ಥಗಳು ಸಂಭವಿಸುವುದು’ ವಂತೆ ಆಗುವ ಕವಿತೆಗೂ ಇರುವ ವ್ಯಾಖ್ಯಾಸ ಬಹುಶಃ ಇಲ್ಲೇ ಎಲ್ಲೋ ಇದೆ”. ಇಷ್ಟನ್ನು ಅವರು ಅದೇ ಸಿಟ್ಟು ದನಿಯಲ್ಲಿ ಓದಿ, ಸುಮ್ಮೆ ಹೀಗೆ ಸ್ವೇಚ್ಚಾಮಂಞ್ಳ ಕೊಟ್ಟೇ ಆಗಲ್ಲಮ್ಮೆ ವಿವರಿಸಬೇಕು ಅಂದರು. ನಾನು ‘ಸರ್, ಪದಗಳ ಮೀತಿಯ ಕಾರಣ ಸೂಚಿಸಿ ಬರೆದಿದ್ದೇನೆ ಅಪ್ಪೆ. ಜವಾಬ್ದಾರಿಯಿಂದಲೇ ಪ್ರತಿ ಪದವನ್ನೂ ನಾನು ಬರೆದಿರುತ್ತು, ಸುಮ್ಮೆ ಹಾಗೆಲ್ಲ ಎಂದೂ ಬರೆದಿಲ್ಲ. ಸಮಯ ಬಂದಾಗ ಬಿಂಡಿತ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ವಿವರವಾಗಿ ಬರಿತೀತೀನಿ. ಅಪ್ಪಕೂ ನೀವು ಬೆಳಬೆಳಗ್ಗೆ ಇಷ್ಟೋಂದು ಸಿಟ್ಟಾಗಿ ಮಾತಾಡುವಂಥದ್ದು ಏನಾಯ್ಯಾ ಅಂತ ನಂಗೆ ಅರ್ಥ ಅಗ್ರಿಲ್ ಸರ್. ಇದನ್ನ ನಾವು ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಬಹುದಲ್ಲ?’ ಅಂದೆ. ಅದೇನಿಸಿಸೋ ಅವರಿಗೆ, ಕೂಣದಲ್ಲಿ ಅವರ ಪದುಸಿರಿನ ದವಿ ಸಹಜವಾಯಿತು, ‘ನಿಜ ತೇಜಿಗ್ರೀ, ನಂಗೆ ಇದನ್ನು ಓದಿ ಸಿಟ್ಟು ಬಂತು... ಹೌದು, ನಾವು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತಾಡಬಹುದು.